

Synpunkter från Riksföreningen för sjuksköterskor inom äldre- och demensvård: Remiss från Socialdepartementet av betänkandet Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)

Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter

Det finns stora integritetsrisker i utredningens förslag, till exempel risk för slentrianmässig och alltför långvarig tillgång till uppgifter, att uppgifter görs tillgängliga för alltför många eller fel funktioner/personer samt dålig förankring, säkring och uppföljning av den enskildes frivilliga samtycke och den enskildes rätt att när som helst upphäva samtycket. Förslaget berör människor som i många fall inte kan ge informerat samtycke, och det krävs stor kompetens och lyhördhet för att säkerställa att det blir rätt och bra för varje individ.

Med förslaget riskerar de integritetsrisker som redan finns inom vård och omsorg idag byggas in och förstärkas i ett nytt system. Utredningen bedömer att fördelarna med förslaget överväger integritetsriskerna, vilket Riksföreningen inte alls håller med om.

Utredningen bedömer att förslaget inte får samhällsekonomiska konsekvenser eftersom det är frivilligt att anordna den elektroniska tillgången. Det är korrekt att en åtgärd som inte genomförs inte heller kostar något, men den principiella avsikten med en statlig utrednings skarpa förslag bör vara att förslagen också ska bli verklighet. Därför är resonemanget överflödigt. Ett genomförande kommer naturligtvis att ge ökade kostnader i form av nya system, anpassning av befintliga system, utbildning till all involverad personal, framtagande av rutiner och riktlinjer, resurser/tid för personal att hantera system, resurser för information och dialog med patienter, omsorgstagare och anhöriga samt resurser för att bevaka och hantera samtycken.

Riksföreningen för sjuksköterskor inom äldre- och demensvård avstyrker utredningens förslag.

Förenklad behörighetskontroll inom vården

Riksföreningen skulle kunna vara positiv till att Socialstyrelsen avlastas genom en teknisk lösning för förfrågningar om behörigheter men den frågan kan lösas genom ett system hos Socialstyrelsen. En sökfunktion på internet är ett orimligt förslag. Kontroll av behörigheten hos legitimerad personal är inte något som allmänheten ska syssla med.

Den vårdgivare som avser anställa en legitimerad person ansvarar för kontroll av behörigheten. Patienter och omsorgstagare ska kunna känna sig trygga med att vård- och omsorgsgivare har personal med rätt kompetens för sina uppdrag.

Det antyds i utredningen att det förekommer mycket fusk med behörigheter, att den allmänna tilltron till legitimationsyrken behöver öka och att allmänheten efterfrågar ökade kontrollmöjligheter. Riksföreningen känner inte igen denna beskrivning och undrar vad utredningen grundar detta på.

Förslaget innebär risk för spridning av integritetskänslig information. För en sökning ska personnummer krävas och det är helt orimligt att allmänheten ska kunna kräva att få vårdpersonals personnummer för att kontrollera något som det redan finns ett tydligt vårdgivaransvar att kontrollera. Säkerheten riskeras för personer med skyddade personuppgifter. Förslaget innebär också risk för ökade trakasserier mot vårdpersonal. Hot och våld från både patienter/omsorgstagare och anhöriga riktat mot vårdpersonal är redan en realitet inom vård- och omsorgsverksamheter, och utredningens förslag riskerar öka detta.

Riksföreningen för sjuksköterskor inom äldre- och demensvård avstyrker utredningens förslag.

2021-10-08

Riksföreningen för sjuksköterskor inom äldre- och demensvård

Kontakt

E-post: moana.zillen@gmail.com

Telefon: 070-722 01 34